

rallel, det ærede Medlem drog mellem Industriens og Landbrugets Laan, undrede mig noget. De Laan, som her er taget Sigte paa, ere jo netop de, for hvilke selve Pantet yder en varig Sikkerhed. De staa altsaa i den stærkeste Modstætning til de industrielle Laan, som det ærede Medlem talte om, og som kræve en hurtig Amortisation, fordi Pantet ikke byder en saadan stedsjevarende Sikkerhed. Her er ikke Tale om Driftslaan i egentlig Forstand, men om Laan, for hvilke Sikkerheden staaer fast uden Hensyn til det Resultat, der kommer af Driften. Dette er jo Meningen med Prioritetslaan. Erfaringen viser jo ogsaa netop dette, at i vore Dage kan man sige, at som Gennemsnit er en vis Belaaning af faste Gjendomme ikke nogen Undtagelse; den sfer ikke for at bringe Driften over vanskelige Forhold eller for at indføre Forbedringer, men det er et permanent Forhold, hvad der allerbedst ses deraf, at saa snart Uddragene have bragt Laanet ned til et vist Beløb, stiftes der et nyt Laan i en anden Serie; Laanets Størrelse bliver i det hele den samme, men Laantageren har haft den Fortræd, som følger af de forøgede Omkostninger og den forøgede Ulejlighed ved først at betale Uddrag og siden stifte et nyt Laan. Jeg kan heller ikke forstaa det ærede Medlems stærke Tvivl med Hensyn til Betydningen af Bestemmelsen om, at Ministeren skal sanctionere Valget af den administrerende Direktør. Denne Bestemmelse vil jo have en ikke ringe moralsk Betydning. Jeg vil gerne tro, at det Tilfælde sjældent vil forekomme, at Ministeren kasserer Valget, men Bestemmelsen vil have stor moralsk Betydning med Hensyn til, hvorledes Valget falder ud i Foreninger, hvor man kan forudsætte, at uberettigede Hensyn kunne gøre sig gældende ved Valget. Jeg har for øvrigt ikke den Mistillid til Kreditforeningerne, at de nogen Sinde ville vælge uden Hensyn til Foreningernes Interesse. De ville jo være opfordrede til at vælge de solideste og dygtigste Mænd, da det modsatte vilde komme til at gaa ud over deres egen Pengepung. Det ærede Medlems Bemærkning om, at den Garanti, jeg havde talt om, var af en anden Art end Garantien for Kreditforeningsobligationer, tager jeg mig ikke ad notam. Jeg har ikke paralleliseret i den Forstand, som han mente; jeg har kun sagt, at det ene og det andet er Statsgaranti. Der var i alle Tilfælde Tale om Beløb, som Staten kunde komme til at udrede, hvis det gik galt. Det er i den Henseende, jeg har paralleliseret. Det ærede Medlem mente, at man i Udlandet vilde staa op i en eller

anden Haandbog, og naar man der saa, at den danske Stat garanterer for Kreditforeningsobligationer, vilde man ikke bryde sig om, hvor meget det er, der garanteres for. Nej, saa letsindigt tror jeg ikke, at udenlandske Pengeinstitutter vilde bære sig ad. Den enkelte Obligationsejer kan maasse være saa letsindig, men egentlige Financiers ville ikke nøjes dermed. Det ærede Medlem mente, at de gode Erfaringer, vi have høstet fra Kreditforeningerne, sagde intet, fordi vi havde haft opadgaende Tider. Nej, de have ikke været videre opadgaende; der har i en lang Aarrække været opadgaende Konjunkturer, men saa fik vi nedadgaende, og Kreditforeningerne have dog været i Stand til uafbrudt at opfylde deres Forpligtelser, uagtet Laanene vel at næste være stiftede i Henhold til Vurderingsforretninger, der vare optagne i en opadgaende Periode, hvor Produktpriserne vare overordentlig høje. Det ærede Medlem troede endvidere paa en yderligere Prisnedgang. Ja, det er det fedelige ved en Diskussion som denne, at man næsten bestandig kommer til at staa overfor Hypoteser. Jeg kan lige saa lidt afkræfte det ærede Medlems Hypotese, som man overhovedet kan modbevise Hypoteser, men jeg tror, at han vil give mig Ret i, at den modsatte Formodning har lige saa megen Sandhyalighed for sig, og at han i alt Fald vil give mig Ret i, at man næppe kan tænke sig, at Priserne kunne komme hundredlig længere ned, uden at de med os konkurrerende Landbrug vilde blive urentable, thi det er nationaløkonomisk umuligt, at noget Samfund i Lengden skal kunne producere uden at staa Produktionsomkostningerne dækkede eller kunne konkurrere uden ogsaa at kunne staa Transporthomkostningerne dækkede, og i de Lande, der konkurrere med os, de oversjøiske Lande og Rusland, er man allerede naaet til et saa ringe Bederlag, en saa ringe Driftsgevinst, at kommer der en yderligere Prisnedgang, som betyder noget, bliver der intet tilbage; saa producerer man med Tab, og saa maa der nødvendig komme en Prisopgang. Jeg tror, at vi ere meget nær ved Hølgedalen nu, og at der snarest maa være Formodning for nogen Stigning. Der staaer Mening mod Mening, den ene kan være lige saa god som den anden. Det ærede Medlem bemærkede saa, at ofte havde Statsobligationer staaet lavere end Kreditforeningsobligationer. Ja, det er ganske rigtig, men det ærede Medlem glemte derved at tage Hensyn til en Omstændighed, som her er af væsentlig Betydning, nemlig, at jo lavere Obligationsskurserne staa, desto større Betydning maa det have med Hensyn til at